

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCI.

ABONAMENTUL:

Pe an cor. 5; pe jumătate an cor. 2.50.
Pentru România 15 lei pe an.

INSERTIUNILE:

să socotesc după tariful, cu prețurile
cele mai moderate.

Abonamentele și insertiunile să plătesc totdeauna înainte.

Din relele alcoolului.

Puterea, tăria unei țări, nu să cunoaște, nu să judecă numai după numărul de oameni, de locuitorii ce compun o țară. O țară nu va fi puternică, dacă va avea mulți oameni cu moravuri rele ca leneși, răi, slabi, săracii și a. — o țară poate fi mică, poate avea un număr mic de locuitori, dacă însă aceia vor fi oameni deștepți, harnici, sănătoși, puternici, voinici, aceea țară va fi tare, dușmanul nu va cuteza să o jefuiască, să o cucerească. De pildă *Chinezii*, cari deși în număr colosal de mare, sunt nevoiți să depună armele, să o ia la fugă față de un dușman mult mai mic la număr, care cauză zace în stare morală și fizică al lor însăși, ear' *Burii*, cari deși puțini la număr, însă deștepți, țără patimi rele, sănătoși și harnici s'a luptat-vitejește de mai bine de un an de zile cu un dușman de zece ori mai numărös de cât dânsii și țara lor nu a putut fi cucerită, ceea ce dovedește, că în acel popor e *forță de viață*. Un popor însă poate să se *conserved* numai prin un trai cumpătat. În timpul din urmă trebuie să o mărturisim cu durere, poporul nostru tinde a cădea tot mai mult în cursa amăjitoare a *alcoolului*. După o statistică făcută de d-l *Dr. Felix* a bolnavilor și a morților de beție în 5 ani să pot vedea următoarele:

Anul	Căutați în spitale	Căutați în case de nebuni
1893	344	66
1894	253	45
1895	248	78
1896	449	80
1897	462	104

Căutați fără a sta în spital	Suma bolnavilor	Suma morților
3485	3895	196
3540	3838	185
3636	3962	145
3268	3804	152
4327	4893	208

În Rusia mor în fiecare an peste 5.000 inși din cauza beției. După socoteala profesorului *Merjevovsky* în Rusia numărul sdruncinaților sufletești din cauza beției, atinge cifra colosală de 42 la sută din numărul *total al nebunilor*. Din 300 copiii isbiți de epilepsie 145 au fost născuți din părinți bețivi. Cred, că e de ajuns cu datele de mai sus a ne încredința despre primejdia alcoolului, acest flagel bântuitor al omenirii. Cu deosebire alcoolul cauzează mari stricăciuni la *inimă* și la *creer*. Dintre toate beuturile alcoolice, rachiul sau vinarsul este cel mai păgubitor sănătății. La inimă, aici rachiul face stricăciuni mari, inima devine mai mare, ea să acopere cu o cămașe (strat) de grăsime și muschiul inimei să prefacă și el în grăsime, inima nu mai poate munci, nu mai poate împrășca sângele prin toate părțile corpului, să înădușe iute omul în lucrare, i-să umflă picioarele, capătă apă în pânțele (*Hydropsia*) apoi tremurături în mâni și în picioare și în sfârșit să poate *paralisa* (căpata damblaua).

Rachiul când a ajuns la *creer* îl face pe omul *neom*. Bețivul ajuns în stare abnormală nu mai e în stare a vedea lucrurile în lumina adevărată, el să simte liber, nesocotește ori-ce îi stă în jur, el e fălos, vorbăreț, fără de rușine, sgomotos, hărăgôs, cu un cuvânt desbrăcat de ori-ce sentiment omenesc. Câte bătăi, prin cărciumi, câte omoruri săvârșite din cauza beției, căci bețivul nu mai e om în toată firea, e smintit nu mai știe ce face, bărbatul își omoară soția, tatăl își omoară copii etc. Criminalele sunt pline de astfel de oameni, cari au făptuit omoruri în timpul beției. Unii bețivi capătă deodată furii teribile, țipă, răcnesc, sblară, văd lucruri îngrozitoare, fel de fel de dihanii, cari îi urmăresc. În aceasta stare de furie, care să numește »*delir alcoholic*« — bețivul e în stare a omori pe ori cine pe care l'ar afla în cale. În urma acestora este evident, că alcoolul sapă adânc la temelia sănătății noastre. *N. Hamzea.*

Îmbrățișarea meseriilor.

Înaintarea noastră culturală în viața de toate zilele, în viața practică, trebuie să fie arătată și în faptă. Este neapărat de lipsă ca să se treacă odată dela idei și planuri la lucrările practice, la întruparea ideilor, învățăturilor și sfaturilor ce atât de des să repetesc prin jurnale în interesul culturii noastre generale. Reuniunile noastre de meseriași dela Brașov și Sibiu, după o muncă stăruitoare de 33 ani, azi au ajuns cu ajutorul lui Dumnezeu la starea, din care pot îndeplini și această recerință dorită.

Jurnalul cel mai vechiu, »Gazeta Transilvaniei«, a premers și aici și a dat a înțelege, că avem neapărată lipsă de împărțirea, resfirarea cu bun plan a meseriașilor noștri, pe întregul teritor locuit de Românii din Transilvania și Ungaria.

E vorba de a să înființa un birou de informațiune centrală pentru așezarea și împărțirea meseriașilor noștri, din toată țeara.

E cunoscută peste tot lipsa de meseriași buni și de negustori mai mici, ce să simte în cele mai multe comune cu poporațiune curat românească, din țara noastră, așa că din lipsa aceasta, banul românului merge în mâni străine, ear' meseriașii noștri să îngrămădesc la câteva centre, făcându și concurență unul altuia și descurajindu-să să hotărască să treacă la America, în loc de a să așeza într'una ori altă comună românească mai mare din Ardeal sau din Banat.

Pentru a înlesni și noi și pentru a conlucra la întruparea în faptă a acestei dorințe, lăsăm să urmeze comunicatul primit dela președintele »Reuniunii meseriașilor români din Sibiu« :

„Organizarea muncii noastre culturale“.

În numărul său 114, ocupându-se de chestia importantă a »distribuirii proporționale a meseriașilor noștri pe întregul teritor locuit de Românii din Transilvania și Ungaria« prin »instituirea cât mai curând pe baze solide și largi a unui birou central de plasare și informațiune pentru

meseriașii noștri din toată țara», »Gazeta Transilvaniei« apelează îndeosebi la Reununile meseriașilor români din Brașov și Sibiiu.

Ideia lansată, precum era de prevăzut, a aflat viu răsunet în o parte a ziaristicii noastre

Înainte cu un an și mai bine, distinsul nostru compatriot, dl T. Filipescu din Serajevo, bine cunoscut din desele și temeinicele sale publicațiuni relative la aproape toate afacerile noastre culturale, a avut amabilitatea de a mă pune în curent cu organizarea și cu isprăvile ce le face societatea »Napredak« din Serajevo pentru plasarea copiilor la meserii și comerțiu«.

Dl Filipescu, în nemărginita-i dragoste pentru binele obștesc, a binevoit a-mi pune la dispoziție traducerea românească a statutelor societății »Napredak« cum și toate soiurile de blanchete folosite de comitetul amintitei Reuniuni.

Dl Filipescu stăruie pentru înființarea unei Reuniuni similare cu centrul în Sibiiu și cu filiale în toate centrele mai însemate din patrie.

Cum chemarea acestei societăți ar fi să stăruiască, ca copii apți și cu aplicare (vocațiune) să fie plasați (așezați) la meseriași și comercianți buni și onești, pe învățăcei aplicați să-i îngrijască și ajutoreze, iar' după eliberare și după anii de praxă (sodalii, calță), să le câștige locuri unde, și mijloace cu cari să-și deschidă etablamente proprii, cred că prin înființarea acestei Reuniuni în Sibiiu s'ar ajunge la rezultatele dorite de scriitorul articolului »Gazetei«.

De această afacere m'am ocupat în câteva din ședințele literare ale Reuniunii meseriașilor noștri, dar' împedat de multele afaceri ale oficiului meu, căruia îl datoresc existența, ale Reuniunii române agricole, ale celei a meseriașilor și a celei de înmormântare, proiectatei Reuniuni de plasare până în prezent încă nu i-am putut da ființă.

Ideia însă mă preocupă, pe mine și pe ceice-mi împărtășesc vederile de multă vreme.

Somat acum și de binesimțitul articol din »Gazeta«, speranță am, ca cu concursul binevoitor al obștei noastre noua societate întrupare să primească.

Pregătirile de lipsă sunt toate făcute, pentru a-i da intrupare. — Dumnezeu să ne ajute!

Sibiu, 10 Iunie n 1907.

Vic. Tordășianu,
prezidentul »Reuniunii sodalilor
români din Sibiu«.

Invitare la abonament!

Cu 1 Iulie st. v. deschidem nou abonament la revista noastră „Bunul Econom“ cu prețul de

*5 cor. pe an — 2 cor. 50 fl. pe jumătate an,
pentru România și străinătate 15 lei pe an.*

Domnii abonenți vechi sunt rugați a-și renouă abonamentul. La trimiterea banilor să se scrie și numărul de pe fașia sub care Vă vine foaia. — Iar' cei noi sunt rugați ca să-și scrie corect și legibil: numele, comuna, posta ultimă și comitatul, — fiind mai sigură expedarea.

Domnii abonenți, cari restează pe jumătatea primă a anului curent, sunt rugați ca în timpul cel mai scurt să binevoiască a-și achita restanța, căci la din contră vom fi siliți a le întrerupe trimiterea foii și pe mai departe.

Revista „Bunul Econom“, de aici înainte, numai ace-lora li-să va trimite, cari vor solvi abonamentul înainte.

Abonamentele să se trimită de-adreptul la

Administrația

„BUNUL ECONOM“

Orăștie (Szászváros).

Forța inimei și alcoholul.

In articolul prim am zis, că alcoholul face mari stricăciuni mai cu seamă la inimă.

Dar' nici ficatului nu-i merge bine, căci și el pe încetul să înbolnăvește, să umflă, pe urmă devine tare ca piatra, produce dureri, apoi gălbinare în fine face apă în pântece. Rinichii de asemenea devin tari îmbătrânesc înainte de vreme și nu mai pot îndeplini funcțiunea lor.

Un medic distins într'o conferință a sa, ținută în fața unui public numărös și inteligent, despre »forța inimei și alcoolul«, ne împărtășește următoarele amănunte: la fiecare bătăe, inima strângându-se, trimite în tot corpul o cantitate de sânge 180 grame; la adulți această cantitate de sânge este împinsă cu o apăsare egală cu aceea a unei coloane de mercur ia 150 milimetri de înălțime. Dacă această apăsare s'ar face la aer liber, cantitatea de sânge ar fi împinsă la o înălțime de 3 metrii. Strângerea inimei pricinuită de împingerea sângelui să face de 70—72 de ori pe minut la adulți, în timpul ocupațiunilor, și de 60—65 de ori noaptea sau în timpul repausului. Sângele asvirlit astfel, circulă în vine cu o iuțea de 25 cm. pe secundă, adică 15 metri pe minut și un kilometru pe oară. El revine în inimă după 22 și jumătate secunde. După altă socoată, vom scoate și mai bine la iveală puternica acțiune a inimei: inima bate aproape de 100.000 de ori în decus de 24 ore, trimițând în timpul acesta 20.000 litrii de sânge în corp. Forța cheltuită de inimă într'o zi, să aseamănă cu aceea întrebuițată pentru a ridica 40.000 kgrame la o înălțime de un metru. Într'un an cele 36,500.000 pulsațiuni ale inimei au trebuință de o putere, tot atât de mare, ca și 15 milioane de kgrame ridicate la un metru de înălțime, Inima unui om de 70 ani a produs dar' o forță într'adevăr uriașe, egală cu un miliard de kgrame ridicate la o înălțime de un metru. Toată aceasta lucrare a inimei, alcoolul o face imposibilă, obosindu-o cu vremea și slăbindu-o cu totul. După cercetările învățaților medici, 60 grame alcool, luate în 24 de oare măresc cu 8000 numărul normal al bătăilor inimei la oamenii adulți. Inima bate deci de 8000 de ori mai mult și de geaba; ea perde dar' o putere ca și aceea ce trebuie pentru a ridica la o înălțime de un metru 3300 kgrame; ceea ce face ca inima să obosească, perde din căldură și din forță. Inima alcoholicului samănă cu o mașină ce să învârtește fără rost; el își consumă o parte foarte însemnată din puterile de cari ar avea neapărată trebuință mai târziu, scurtându-și el însuși firul existenței sale. Un alt medic conferențiar arată, că oamenii muncitori pot trăi și fără rachiul aducând ca pildă muncitorii mohamedani, hamalii de prin porturi cari muncesc mult

și nu beau. Religia lor îi împedecă de a bea spirituoase. Oamenii sunt ca plantele, nu produc nimic, nu dau roade dacă nu sunt bine cultivați, bine îngrijiți. După cum dacă s'ar lăsa grăunțele de cucuruz la voia întâmplării în pământ și nimeni nu s'ar gândi să sape și lucre cucuruzul la timp, nu va da roade de fel, sau că acelea vor fi foarte slabe, tot asemenea va merge lucrul și în gospodăria unui bețiv, el va ajunge la sapă de lemn. *La popoările ajunse în sărăcie, neamul să poate prăpădi, neamul să poate perde* — zice un mare om.

N. Hamsca.

Starea sămănăturilor.

(Din „Revista Economică“.)

În Ungaria. Conform raportului Ministrului ung. de agricultură dela finea lunii Maiu starea sămănăturilor și peste tot a împrejurărilor agricole să prezintă astfel:

Aproape 900.000 jug. catastrale sămănături de toamnă, nimicite de ger și alte cauze elementare (peste 10·5% ale arealului sămănat), au trebuit arate și sămănite de nou în primăvară. În urma acestor împrejurări și peste tot în urma stării mai slabe a sămănăturilor ministrul a socotit recoltele din acest an cu un scăzământ față de anul trecut: la grâu cu 21·6, la săcară cu 4·2, la orz cu 2·4 și la ovăs cu 1·4 milioane măji metrice. Această lipsă să poate însă acoperi în parte prin recolta ce o va da plusul de circa 500.000 jug. catastrale sămănite cu cucuruz, dacă măcar de aici încolo timpul va fi mai favorabil sămănăturilor.

În jumătatea a doua a lunii Maiu timpul a fost schimbăcios, în multe locuri împreunat cu furtuni și ploii. În general timpul a devenit mai favorabil. Cu toate aceste starea sămănăturilor de toamnă în multe comitate nu e satisfăcătoare. Pentru sămănăturile de primăvară ploile ce au căzut în întreagă țara au avut o influință foarte bună.

Lucrările agricole la ordinea zilei să urmează cu stăruință în toată țara. Lipsa de lucrători este simțită.

Rapița a perit în multe locuri în timpul iernii și al primăverii. Prospectele recoltei sunt slabe afară de părțile ardelene, unde rapița stă ceva mai bine.

Cucuruzul timpuriu peste tot e frumos; cel târziu este slab din cauza secetei.

Cu *cartofi* s'au plantat teritorii mai mari decât în alți ani și ei să desvoaltă foarte bine, afară de Bănat unde au suferit de tot mult din cauza secetei.

Legumile în unele locuri să desvoaltă anevoios din cauza secetei și sunt năpăstuite de furnici și alte insecte. Tot în asemenea stare este și *curechiul*.

Hemeiul să desvoaltă bine.

Meiul și hrișca nu să desvoaltă mulțumitor.

Inul și cânepa să desvoaltă favorabil.

Tutunul. Ploile din urmă dau speranță de o îmbunătățire a plantațiilor de tutun.

Napii de zahar și de nutreț în general să desvoaltă satisfăcător.

Plaxtele de nutreț. Prima cositură de *trifoiu și luțernă* a dat recoltă slabă. *Esparseta* este satisfăcătoare. *Măzărichea* s'a desvoltat bine unde au fost ploi. *Nutrețul verde și meiul* au trebuință de ploaie.

Livezile în multe locuri vor da o recoltă slabă.

Pășunile să vor îmbunătăți în urma ploilor ce au căzut în toate părțile țării.

Vița de vie să desvoaltă bine. Ceă rămasă descoperită în timpul iernii a suferit mult de ger; soiurile mai puțin existente au fost nimicite cu totul. Prospectivele recoltei în multe locuri nu corăspund așteptărilor.

Pomii au avut puține flori, pe alocurea foarte multe seci. Omidele și gândacii de Maiu le-au făcut mari stricăciuni.

Cireșele promit recoltă bună în părțile vestice ale țării. Partea cea mai mare a nucilor, cireșelor, vișinelor, merelor și perelor stă bine; mai puțin bine stau prunele.

În *România* a fost secetă neîntreruptă timp de peste o lună, anume în o parte a lunii Aprilie și în Maiu. Abia în timpul din urmă a început să ploaie.

Căldurile cele mari din luna Aprilie și Maiu cum și vânturile au cauzat mare rău sămănăturilor de toamnă și

celor de primăvară. În multe locuri holdele să ofilesc și să uscă văzând cu ochii.

Din cauza timpului rău sămănăturile de primăvară și mai ales sămănatul cucuruzului nu s'a putut face în condiții priincioase. Unde sămănatul s'a făcut, cucuruzul nu a putut să crească din cauza secetei, în alte părți a început a să usca.

Să speră însă că, în urma ploilor ce au început să cadă în toată țara, răul să va putea înlătura, atât în ce privește sămănăturile de toamnă cât și cele de primăvară, deasemenea fânațele și pășunile.

În *alte țări*. Și starea recoltelor din Europa și Statele-Unite ale Americii este nefavorabilă. — Din această cauză prețurile tuturor cerealelor au început să se urce în mod simțitor.

Povestea lui Stan Pățitul.

(Urmare).

Trecuse vre-o doi ani la mijloc, și în una din zile, Chirică zice stăpânului său:

— Stăpâne, să nu bănuiești, da am să zic și eu o vorbă: de ce nu te însori? Ca mâne, poimâne te-i trezi că ai îmbătrânit și nu-ți rămâne nici un urmaș. După viață, este și moarte. De unde știi ce să întâmplă, ferească Dumnezeu! și atunci cui rămâne atâta avere?

— Ce vorbești tu, măi Chirică? Dacă nu m'am însurat eu, când am fost de însurat; apoi la vremea asta ți-ai găsit să mă însor? Pe semne vrei să-și facă dracul ris de mine... Nu vezi că a trecut soarele la ameză-zi; sunt mai mult bătrân decât tinăr.

— Da ia lasă-mă la pârdaľnicul, stăpâne că-i speria oamenii cu vorbele dtale. Nu te mai face așa de bătrân, că doar nu ți-i vremea trecută. Eu cred că tocmai acum ești bun de însurat; pentru că ai cu ce să ții nevasta și copii. Slavă Domnului mulți ar dori să aibă, ceea-ce ai dta.

— Ți-ai găsit, zise Ipate. Par'că ești nu știi cum, măi Chirică; vorbești și tu ia așa în pustiu câte-odată. Am eu sămănături? am eu toate cele trebuincioase pentru casă? Tu crezi că numai așa să țină femeia... Vorba ceia: »când să 'nsoară, nu-i de moară«.

— De asta te plângi, stăpâne?

— D'apoi de care alta, măi Chirică? Nu știi tu că gura înainte de toate și apoi celelalte.

— Stăpâne, dacă-i numai atâta, apoi las' că te fac eu cu grâu, să ai de unde face pâne și colaci pentru nuntă, ba și pentru cumătrie, dacă vrei.

— De unde, măi Chirică?

— Vezi dta, colo departe niște lanuri frumoase de grâu, care dă în copt?

— Le văd.

— Dute chiar acum la stăpânul moșici, și spune-i că te prinzi să-i dai în girezi tot grâul cât îl are sămănat. Și dacă te-a întreba cât să-ți dea pentru această ostenicioasă treabă, spune-i că nu primești bani, ci numai atâta grâu, cu paie cu tot, cât îi putea duce dta în spate și cu un băiat al dtale.

— Cum asta, măi Chirică? Par'că vorbești de pe ceea lume. Crezi tu că vom putea noi singuri secera și strânge atâta amar de grâu, că doar sute și mii de brațe trebuie acolo, nu șagă. Ș'apoi numai pentru două sarcine de grâu? Ce nebun ai crede tu c'ar fi acela?

— Stăpâne, ca să cunoști cine sunt eu și cât pot, ascultă-mă și dute la boier de-i spune, cum te-am învățat.

Ipate cu un gând să se ducă... și cu zece nu. În sfârșit își ia el inima 'n dinți și să duce la curte să vadă ce are să fie; și cum ajunge să înfățișează înaintea boierului și zice:

— Să nu vă supărați, cucoane! Nu cum-va aveți trebuință de secerători?

— Ba încă mare nevoie am, om bun; par'că Dumnezeu te-a adus. Căci grâul e copt, nu mai poate suferi întârziere.

— Apoi, cucoane, mă prind eu să ți-l secer.

— Cum singur?

— Asta-i treaba mea, cucoane. Eu mă prind să ți-l dau în girezi. Nu-i cuvânt gospodăresc?

— Cum văd, te bizuești în brațe multe.

-- Multe, cucoane, puține, cucoane, câte a dat Dumnezeu; numai treaba s'o fac.

— Ș'apoi ce mi-i cere, așa cu ruptul?

— Ce să cer, cucoane; ia când ți-oi da grâul în girezi, să am voie a lua numai atâta grâu, cu paie cu tot, cât, oi putea duce în spate eu și cu un băețan al meu.

— Măi omule, vorbești înadins ori vrei să șeguești?

— Ba ferească D zeu, cucoane ; vorbesc înadins.

Boerul la crezut că Ipate e nebun și voia să se mântuie de dânsul zicând :

— Dacă-i așa, om bun, dute mâne dimineață și te apucă de lucru ; oi vedea eu ce treabă-i face și ne-om împăca noi.

— Impăcarea cum ți-am spus, cucoane.

— Ei, du-te, du-te și las' să vedem!

Atunci Ipate să întoarnă acasă și Chirică îl întrebă :

— Ei stăpâne, cum a rămas cu boierul?

Cum să rămâie, măi Chirică! Ia m'am prins hăt și bine să-i dau grăul în girezi, după cum ai zis. Dar' m'a luat groază, când am trecut pe lângă lan și l'am văzut cătu-i de mare. Asta-i o treabă foarte grea și mare lucru să fie, ca s'o putem noi scoate la capăt. Știu eu tare bine că boerul m'a luat de nebun, dar' nici cu minte nu sunt, după cât văd eu acum. Dracul știe ce avem să facem!!

— N'aibi grije, stăpâne, că doar ești cu mine... zise Chirică.

— Ia mai bine să luăm cele trebuitoare și haidem acolo chiar în astă sară, ca mâne de dimineață să ni-să facă ziuă pe lan.

Și așa să iau ci amândoi și să duc. Și cum ajung acolo, cam pe înseratele, Ipate zice :

— Vezi tu, măi Chirică? asta nu-i șagă; mi-să pare că noi avem să dăm peste dracul!

— Stăpâne, știi ce? Culcă te și te odihnește, și mâne dimineață vom vorbi amândoi.

Ipate, ca cel cu grija în spate, să frământă el cu mintea cât să mai frământă, și obosit fiind, să lasă o leacă jos pe iarbă și adormi dus. Chirică atunci — el știe ce face și cum face — că într'o clipă adună toată drăcimea și o pune la lucru pe câmp. Unii secerau, alții legau znopi, alții făceau clăi și suflau cu nările să se uște, alții cărau, alții făceau girezi, — mă rog, claca dracului era, ce să spun mai mult?

Când să trezește Ipate, în zori de ziuă, să sparie ce vede! totul era mântuit; în locul grăului de pe câmp, vede acum o gireadă mare și două mai mici, așezate pe culmea dealului, iară pe Chirică nu-l vede nicăiri. Atunci lui Ipate i-s'a suit tot părul în virful capului, de frică — și a început a căuta pe Chirică în toate părțile. Și când colo, numai ce iată că-l văzu dormind pe vârful unei girezi, și atunci își mai veni puțin în fire. Feciorii boerești

să sculară cu noaptea în cap, cum îi treaba lor, și venită pe lanuri să vadă ce mai este. Și când văzură ei una ca aceasta, îi cuprinse spaima și fuga la boer, de-i vestiră. — Boerul atunci să scoală iute, să aruncă pe un cal și ține numai o fugă până pe lanuri; și când colo vede și el aeea-ce nu să mai văzuse și nu să mai auzise de când lumea și pământul!

— Ei, cucoane, am mântuit trebușoara, zise Ipate. Bine că ați apucat a veni și dvoastră, ca să fiți de față, când ne-om lua dreptui. Atunci Chirică, nici una nici două, scoate o funie cu care era încins, leagă bine gireada cea mare, cum știe el, o ia în spate și pe-acî ție drumul. Iară boerul mai văzând și aceasta, a încremenit cu mâinile subsuori, uitându-să la dânsul cum să ducea. Și crezând că de acum și Ipate are să ia cele două girezi mici, și-l calicește de tot, crăpa de năcaz, dar' n'avea încotro. Și neștiind ce să facă, zise lui Ipate cu binișorul:

»Om bun, na ia bani în locul grăului ce mai ai a lua și lasă-mă în pace. N'am crezut că am a face cu dracul«.

— Ferească Dumnezeu, cucoane; cruce de aur cu noi în casă! Departe de pe locurile aceste! Ba zău, am muncit de-a dat inima din noi...

— Ia lasă-mă încolo, măi omule; pe semne tu ai să mă înveți pe mine ce-i plugăria? Că doar nu samăn eu grâu de ieri, de-alaltăieri, să nu fi mai avut a face cu secerătorii. Și chiar de nu-i fi tu ucigă-l crucea, tot n'ați umblat cu lucru curat; însă ce am eu cu sufletul vostru? Voi aveți a da seamă. Primește bani, cum ți-am spus și mai duceți-vă și la altă casă, că eu unul știu c'am pățit-o bună cu voi!

(Va urma).

Știri de tot felul.

IUBILEUL DE ÎNCORONARE.

Joi în 6 l. c. seara a sosit M. Sa la Budapesta iar moștenitorul de tron, Archiducele Francisc Ferdinand a sosit numai Sâmbătă dimineața.

În ziua jubilară capitala a fost împodobită cu steaguri. La orele 9 și jumătate s'a început serviciul divin în biserica lui Matia din Buda, la care a participat și M. Sa, cu suită mare. La ușa l'a primit cardinalul din Agria, Arhiepiscopul Samassa, care a pontificat, cu asistență număroasă.

În biserică au avut intrare numai membrii curții regale, înalții dignitari de stat, membrii casei magnaților și deputații. Cardinalul Samassa a rostit o frumoasă vorbire, apoi M. Sa s'a întors la palat, unde a primit omagiile preșidenților celor două corpuri legiuitoare și ale primarilor capitalei. Asta a fost întreaga sărbătoare iubilare în B.-Pesta.

Arhiducele Francisc Ferdinand a plecat din Budapesta la Viena în ziua următoare iar Mercuri în 12 l. c. a plecat și M. S. Regele.

Distincție. Maiestatea Sa Regele a conferit primministrului *Wekerle* crucea mare a ordinului Leopold și a numit consilieri intimi pe ministrii Kossuth, Jekelfalussy, Zichy, Jospovich și Günther, cum și pe președintele camerei Iusth.

Dela expoziția din București. Ca colaboratori au primit »*Medalia de aur cu diplomă specială*« următorii domni: Dr. *Aurel Murășanu*, directorul ziarului »*Gazeta Transilvaniei*«, Brașov, *Teodor V. Păcățian*, directorul ziarului »*Telegraful Român*«, Sibiu, *Ioan Russu-Șirianu*, directorul ziarului »*Tribuna*«, Arad, Dr. *Valeriu Braniște* directorul ziarului »*Drapelul*«, Lugoj, iar »*Medalia de bronz*« A. C. Domșa, directorul »*Unirei*« din Blaj.

Concentrarea rezerviștilor. Ministrul de războiu a dat ordinațiune că de aici înainte rezerviștii chemați la concentrare nu mai sunt datori să meargă la trupa de care să țin, ci își pot face deprinderile de arme și la regimentul din orașul în care locuiesc sau la regimentul din orașul cel mai apropiat. Prin această dispoziție să cruță bani și timp.

»**Vatra**«, institut de credit și economie, soc. pe acțiune în Cluj, înființată pe la mijlocul lui Aprilie a. c. și-a început activitatea la 1 crt. Ca director executiv funcționează dl *Vas. Ranta-Buticescu*, iar contabil a fost ales domnul *Ioan Dejenar* jun.

Marile manevre. din Ardeal ale corpului XII. de armată să vor ținea în vara aceasta între Ocna-Sibiului, Blaj și Dicio-S Mărtin. Manevrelor încep pe la sfârșitul lui Iunie și să gată în 8 Septemvrie c.

Aviz. Se aduce la cunoștința celor ce doresc a face studii în biblioteca centrală a »Asociațiunii«, că sala de citire a acesteia pe viitor va fi deschisă în fiecare zi de lucru dela 10—12 ore a. m. și dela 4—6 oare p. m. Cărți pentru sala de citire se dau însă numai după amezii dela 5—6 oare în zile de lucru. — Sibiu, 5 Iunie 1907. — Biroul »Asociațiunii«.

Emigrarea la proporții uriașe. Pe când până acum emigrau din Ungaria 1500—2000 persoane pe săptămână, de câțva timp numărul emigranților se urcă la 3000 până la 4000 pe săptămână. Săptămâna trecută au emigrat din Ungaria *4049 persoane și anume*; 559 Maghiari, 2129 Slovaci, 498 Germani, 581 Croați și *282 Români*. Toți la America.

Muștele columbace au cerut jertfă și dintre oameni. După știrile date de oficiul vicecomitelui din Arad două țărance din Radna, în urma mușcăturilor veninoase ale acestor muște, au murit.

Al 107-lea. Casariatul »Reununei române de înmormântare bin Sibiu,« a solvit ajutorul statutar după răposatul membru George Bányai, fost măcelar. — Acesta este al 107 lea caz de moarte în sinul Reuniunii românei de înmormântare sibiene.

S F A T U R I.

Hrănirea scoafelor. Scoafele nutrite prea bine și cu nutreț prea gras, nu produc totdeauna purcei sănătoși. Îndeosebi e periculos, să hrănim scoafele prea mult, nainte de fătare și îndată după aceea. Urmarea unei astfel de nutririi este adeseori prăpădirea purceilor ba chiar și a scoafei. Cu nutremântul trebuie dar' să cruțăm la început, ca apoi după-ce s'a stors tot laptele din pulpă și aceasta a scăzut în mod conziderabil, abia atunci să procedem cu o nutrire mai deasă și mai bogată. Purceii până atunci s'au întărit și pretind a suge mai mult, prin urmare și scoafa trebuie hrănită mai bine nu de 3, ci de 4—5 ori pe zi.

Cloște nepoftite. O găină care ar voi să clociască fără voia noastră, o putem vindeca la aceasta poftă a ei așa că în coșarcă punem un blid cu apă rece, pe care îl acoperim ușor cu fân ori cu paie. Când găina să va sui în coșarcă și va simți apa rece, îndată va fugi și-și va pierde toată pofta de clocit.

Păduchii de pe vite să pot stârpi prin următorul mijloc: În 2 $\frac{1}{2}$ litri apă de ploaie topim prin fierbere 125 grame săpun de cămeși. Dacă s'a întâmplat aceasta, turnăm apa de săpun într'un vas în care să află 5 litri petrolu. Toate acestea la un loc le vom amesteca 4—5 minute și le vom răci. Dacă voim să folosim amestecătura aceasta, vom topi o parte din ea în 9 părți de apă caldă. Cu ajutorul unei bucăți de postav ori cu perie mutată în această amestecătură, vom freca partea cu păduchi a vitei și păduchii vor peri.

Curățenia porcilor. Un econom a făcut următoarea probă: Prin 7 săptămâni a hrănit 6 porci în asemenea măsură. Pe 3 dintre ei i-a spălat în fiecare zi cu peria și cu apă, iar, pe ceilalți 3 nu. Sfârșitul a fost, că cei 3 spălați în 7 săptămâni, au fost cu 15 chile mai grei decât ceilalți nespălați.

Ovăs cu rapiță. Mulți dintre economii nostri mestecă sămânța de ovăs cu cea de rapiță așa, ca ovăsul să fie cât de mult, iar' rapița numai câteva grăunțe. Această mestecare e greșită, deoarece rezultat bun nu poate produce chiar din punctul de vedere al nutremântului: rapița adecă e totdeauna nutreț bun, pe când paiele de ovăs să folosesc ca nutremânt numai în cazurile cele mai grele. În chestia aceasta făcându-se experimente mai multe, s'a constatat, că trebuie să se iee puțin ovăs, iar partea principală a sămânței să fie rapița, și anume e foarte bine să se amestece 2 părți de rapiță cu 1 parte de ovăs. La o atare amestecătură să recer 140—180 litre de sămânțe pe un jugăr catastral.

(„Economia“)

CUMPĂRAȚI BIBLIOTECA »BUNUL ECONOM»

Din această bibliotecă să pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile«.
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor«.
3. »Sămânța plantelor agricole și sămănatul lor«.
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor«.
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală«.
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a le îmbunătăți«.
7. »Agricultura generală. — Lucrarea pământului. — Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunțit pământul«.
8. »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea pământului)
- 9—10. »Prăsirea paserilor de casă (galițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (bibilicele), gășcele, rațele, porumbii (porumbeii)«.
11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara, orzul, ovăsul, meiul, hirișca, cucuruzul (porumbul)«.
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa rapița fasolea, linteaa, mazărea, și cultura lor.
13. »Economia cailor, vitelor mari cornute și bivoliilor«.

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele să se adreseze la administrația »Bunul Econom» Orăștie (Szászváros).

FONDATA ÎN ANUL 1888.

°°° MEDALIE DE AUR °°°
°°° BUCUREȘTI 1894. °°°

TIPOGRAFIA „MINERVA”

ÎN ORĂȘTIE (SZÁSZVÁROS) PIATA-MARE NR. 2

PRIMEȘTE SPRE EFEPTUIRE TOT
FELUL DE TIPĂRITURI CU CELE
°° MAI MODERATE PREȚURI! °°

COMANDE DIN AFARĂ SĂ EXECUTĂ URGENT.